

Svět není černobíločervený – svět se zelená

Dášu Brtnickou jsem oslovila po představení divadla Polárka, protože jsem měla pocit, že má cosi společného se Zeleným prasátkem. Měla totiž zelenou sukni, zelené silonky a dokonce zelený džus.

Co jsi říkala na inscenaci Romeo a Julie?

Představení se mi moc líbilo, hlavně dramaturgicky, protože tam bylo strašně málo postav a přitom všechno fungovalo a vše podstatné jsme se dozvěděli. Překvapila mně reakce publika na známé repliky. Například na repliku o skřivanovi a slavíkovi byla neobvykle bouřlivá reakce – pro mně ta situace nebyla vůbec k smíchu. Jde ale o to, že v hledišti sedělo právě publikum, pro které bylo představení určeno, a to mladí lidé, kteří neznají notoricky text.

Nacházíme se na přehlídce divadel pro děti, je Romeo a Julie pro děti?

Jde o to, jestli je přehlídka pro děti a nebo pro děti a mládež. Divácká adresa směřuje jednoznačně středním školám, takže sem inscenace rozhodně patří.

Tvé jméno si od chvíle, co tě znám, pojím se souborem DeFacto Mimo Jihlava...

Divadlo Mimo jsme založili v roce 2000. Letos jsem z divadla odešla a to z toho důvo-

du, že jsem dva roky v Praze a není časově možné kvůli pracovní vytíženosti vše zvládat. Je mi to samozřejmě líto, protože divadlo jsem spoluzakládala a také si myslím, že Martin Kolář jako kmenový autor divadla je geniální scénárista a výborný režisér a herec. Spolupráce s ním pro mě byla velice zajímavá a přínosná, ale určitě vše půjde i beze mně, protože každý je přece nahraditelný.

Zelený džus piješ na propagaci Zeleného prasátka?

Samozřejmě a měla bych to víc podporovat a propagovat, protože zelený džus je nejlepší na světě stejně jako je nejlepší Zelené prasátko!

Mám si tedy tvé jméno začít spojovat s klubem Mlejn v Praze?

Klub Mlejn ve Stodůlkách je moje nové působiště, které momentálně prochází rekonstrukcí. Věřím tomu, že až za rok a půl otevřeme nový Mlejn, tak bude střediskem alternativní kultury, a že se tam trochu víc vrátí divadlo. Nabídka v centru Prahy je strašně široká a dostupná ze všech možných míst, kdežto Stodůlky jsou bohužel pro diváka už vzdáleny. Pokud se nám podaří zrekonstruovat scénu, tak jak si ji představujeme, budeme schopni nabídnout nové, lepší podmínky pro mladé tvůrce, kteří s sebou můžou přivést nové diváky.

A jak se ti líbí na Popelce?

Na Popelce je dobrá atmosféra, škoda jen, že vzniká málo představení pro děti. Přetrvává problém, že neexistují dobré texty, nejsou prostě pohádky a trvá to už poměrně dlouho.

A co děti u vás?

Velkou část naší produkce tvoří programy pro děti, proto jsem také tady, abych viděla, co nového vzniklo, a co by se dalo případně zařadit do dramaturgie. Hraje se každou neděli odpoledne. V rámci spolupráce s ASITEŽ se také podílíme na přehlídce k 21. březnu, kdy je světový den divadla pro děti.

Lenka Novotná

Čtyři jablka v barevném županu – delikátní pochoutka

Inscenace Divadelního spolku Vojan z Libice nad Cidlinou zahájila předposlední festivalový den. Pozice je to poněkud ztížená, jelikož publikum už má po těch třech předešlých dnech pozornost sniženou a únavu zvýšenou. To však pro libický soubor nebyla žádná překážka a svou energií vtáhl diváky do děje a do závěrečné děkovačky ho nepustil.

Text hry „Měla babka čtyři jabka“ pochází z autorského pera Vlastimila Pešky – autora, herce a režiséra Ořechovského divadla, kterého jistě není třeba v kruzích amatérského divadla představovat. Jeho autorské hry i inscenace jsou neodmyslitelně spojeny se specifickou poetikou, která prosakuje i do inscenací, kterých se chopí jiný soubor, než pro který jsou původně napsány. Stejně tak tuto svébytnou poetiku naplno využil libický soubor a vznikla tak živá a barevná inscenace plná laskavého humoru, dětských říkadél a písniček.

V jednoduchém rámci, postaveném na dětské říkance obsažené v samotném názvu inscenace, se nám představí osm

herců, kteří původně vystoupí na jeviště sami za sebe a před našima očima se rozhodnou odehrát čtyři krátké pohádky, které si troufám nazvat již klasickými a notoricky známými – je třeba podotknout, že tím lépe – uvolňuje jim to pak ruce ve stylizaci a v používání náznaku v kostýmech, rekvizitách i výpravě. Mezi tyto pohádky patří O koblížkovi, O dědečkovi a kozišku, O zlé koze a na závěr O velké řepě.

Jak jsem již naznačil – soubor tyto mini-pohádky odehrává v jednom univerzálním prostředí sestávajícím z náznaku chaloupky a plotu. Dalo by se tedy mluvit o inscenační metodě zvané „dvoreček“, která je ve všech složkách inscenace plně a efektně využita. Nejvýraznějším a určujícím prv-

kem se pak stává výtvarné řešení přeměny herců v jednotlivá zvířátka vystupující v příbězích. Používá se specifických loutek, které však nejsou tak úplně loutkami, stejně tak jako nejsou tak úplně kostýmem. Za zmínku zejména stojí práce herců s těmito „objekty“ – která zejména u loutkového divadla bývá občas problémem. U této inscenace není třeba řešit rozdíl mezi hercem a jeho hracím „objektem“, protože se spojují v jednotný celek a od začátku je nám dán inscenační klíč k tomu, jak tyto převleky máme číst a chápat.

Na závěr je třeba říci, že jsme v sobotním ránu měli možnost shlédnout inscenaci velice vyrovnanou, oplývající vynikající hereckou souhrou a režijní organizovaností, která se zejména díky těmto dvěma vlastnostem a výraznému výtvarnému řešení stala velice zajímavou a inspirativní ukázkou jedné z možných cest, jak lze přistupovat k divadlu pro děti.

-mv-

Co dělá v lese tučňák, tomu se nedivíte *aneb* Pohádka ne zcela pro děti

Jihlavský soubor De Facto Mimo patří už několik let k nepochybným stálým českého amatérského nebe. Na Popelce se představilo volnou dramatizací pohádky Bély Horgase O zeleném pra-

sátku – zřejmě velmi volnou, protože text nese všechny znaky typického autorského rukopisu Martina Koláře. Navíc v něm o výchozí příběh (či spíše situaci, danou snahou dvou uherských loupežníků chy-

tit dobrotivé zelené prase) zas tolik nejde – je spíše záminkou pro rozvinutí sledu gagů, mikrogagů, slovních hříček, absurdních situací, dadaistických fórů i naprostých ptákovin. (Je na ně zaděláno

i ve zdařilém a jazykově vytříbeném Kolářově scénáři, z něhož některé repliky typu „Nikdy to není jenom větříček, když se říká, že je to jenom větříček“ vsutku stojí za zapamatování.)

Tento sled je díky spontánnímu, hravému a všestranně múzickému herectví jihlavského souboru nesporným diváckým zážitkem – hlavně pochopitelně pro diváka, který je na strunu absurdního dada příznivě naladěný. Obzvláště příjemným momentem je aktivizace publika ve scéně bombardování loupežníků papírovými koulemi, která je navíc už na počátku inscenace důmyslně připravená rozdáním novin místo programů.

Je však na druhé straně otázkou, zda-li se inscenace jihlavských přece jen v ně-

čem nevymyká dětskému publiku – a to právě proto, že pohádkový příběh je jim jen možností k jeho průběžnému zci-zování, ironickému i sebeironickému shazování a místy až k parodování, tedy k prvkům, které jsou dětem ještě vcelku cizí. Hravost této inscenace tak paradoxně zřejmě lépe komunikuje s dospělým publikem. Je dlužno také zmínit, že inscenaci by se zřejmě lépe dařilo v komorním prostoru, kde bychom intenzivně pocítili spoluúčast v při-

znaně antiiluzivní „hře na pohádku“.

I tak jihlavští přivezli na Popelku inscenaci svěží, půvabně (a záměrně!) insitní, která se právem zařadí k tomu nejlepšímu, co letošní Popelka svým divákům nabídla.

Jan Šotkovský

Vír nápadů *aneb* pánská jízda pod hladinou

Pánská jízda, to ano. Ovšem neopomeňme, že u kormidla dvě dámy: scénografka Kateřina Baranowská a herečka Denisa Nová. (Další dáma psala mimochodem zdařilé texty písní – Zita Morávková.) Na palubě pětice pánů: Jiránek, Senič, Typelt, Vojta a Záveský. Pět mušketýrů. Hrají podle hesla jeden za všechny a všichni za jednoho. Každý z nich jiný, nejenom typem. Nikdo z nich nevyčnívá (snad pře-

ce zmíním subtilní, přesný a o to výraznější výkon Vladimíra Seniče), naopak, hrají na sebe navzájem, drží styl, hýří energií, leckteré pasáže lze bez obav nazvat pohybovými kreacemi, a jejich nasazení je alfou a omegou celého večera.

Neopomeňme však také důvod, proč toto představení bylo pozváno do Rakovníka jako inspirativní představení. Vždyť je to rok, co jsme stejnou dramatizaci Davida Smečky viděli na místním jevišti v temném a revolučním podání brněnské Polárky. Těžko si představit dvě odlišnější představení, co říkáte. Zatímco před rokem Polárka hrála tak trochu sama o sobě, nyní jsme viděli gejzír nápadů a hru s tématem, místy bylo zřejmé, že je i tak trochu jedno, s čím, resp. s jakým tématem se tu hraje. Rozhodně nešlo o Verna či dokonce snad jeho výklad. Někdy se ona hravost snad i láma-la do klauniády, ve které je těch nápadů možná až moc, a některé detaily

byly snad až moc rozehrávané a snad i za každou cenu. Píšu snad, protože v tomto se porota neshodla.

Scéna je jednoduchá, ale maximálně funkční. Navíc podporuje téma pohrávání si s fikcí. S medializací a virtualitou celého příběhu jako takového. Právě v této scéně proto sledujeme vzpouru do té doby příkazy plnící posádku. Příběh tak nekončí jejich smrtí či nekonečným lemováním světových moří a oceánů, ale návratem. Krásné a příznačné zpochybnění a relativizace ve svém happyendu.

Tolik sumář poroty, která na posledním semináři nevykopávala, neboť šlo o inspirativní představení. Slovo proto dostaly děti. I přes pochopitelnou únavu byly plné energie. Ne všemu sice podle všeho rozuměly, ale příběh přečetly a mluvily o moderním pojetí. Ba co víc, chytly téma novinářů, bulváru, manipulace. Žádané titulky pak zněly v jejich pojetí jasně: Nevěřte novinám. V USA je možné vše.

Dospělé publikum se chytlo srovnání s Polárkou. Ne vždy podle mě spravedlivě, ale vlastně to chápu, že někdo to představení před rokem vnímal jen jako anarchistickou agitku a v mysli mu zůstalo jen bouchání masivních plechů.

Suma sumárum: příbramské představení bylo...

zaznamenal Petr Michálek

Ještě několik okamžiků a Tylovo divadlo si zase na rok odpočine od přehlídky divadelních her pro děti – Popelky. Jak děti, tak dospělí si z rakovnického divadla odnášejí spoustu zážitků.

Program:

neděle 9. listopadu 2008

10.00 – 11.30

ZLATOVLÁSKA

PODLE M. D. RETTIGOVÉ

Divadlo DRAK Hradec Králové

12.00 – 13.00

SLAVNOSTNÍ ZAKONČENÍ POPELKY RAKOVNÍK 2008

Zpráva doktora Chocholouška

autentický záznam

Tak dobrý den, já se jmenuji doktor Chocholoušek a pracuji na letošní Popelce se skupinou porotců, mám tam čtyři chlapce a jednu holčičku, což nebývá úplně obvyklé, ale jsou aktivní a – málem bych zapomněl – ve věku od 25 do 52 let, zčásti dramaturgy, zčásti režiséry a ta holčička, to je scénografka.

Musím říct, že ta prohlídka už je na ně asi dlouhá, protože když jsme se po vašem představení sešli, tak si o tom vůbec nechtěli povídat, byli celkově rozvíjení a jeden chlapeček si furt chodil do ledničky pro víno. Tak jsme je do něčeho nenutil a jenom jsem jim řekl, ať se vytáhnou tak moc, jak moc se jim to představení líbilo. Tak. Předseda Schejbal stál na špičkách, ten si pak dokonce vylezl i na jednu židli co tam byla, chlapeček Vokoun vylezl Michálkovi na záda, holčička furt skácala a chlapeček Šotkovský si zalezl pod stůl, ale ten se od začátku trochu všeho strání a vlastně tak trochu všechno neguje, to je asi takovej malý intelektuál. Takže, jestli to mohu interpretovat, tak já myslím, že se jim to líbilo.

Pak jsem se jich ptal na barvičky, tak říkali: zelená, červená, žlutá, pak oranžová, jednou dokonce fialová a ten předseda furt

opakoval, ať to říkají pomalu, že to všechno musí napsat do závěrečné zprávy. Pak si dali další víno a tak jsem se jich zeptal, komu by to jako doporučili, to vaše představení. Jeden říkal, že se to dá hrát jenom v Brně, druhý, že by na to pozval císaře, to jsem moc nepochopil, a ta holčička křičela, že nejlepší bylo to píchání toho jezečka. To se všichni začali smát, tak jsem jako dělal, že nevím čemu se smějí a zeptal jsem se jich, čemu se smějí, ale nic už jsem z nich nedostal, protože všichni dělali, že něco píšou na notasech.

Fakt je, že oni si během představení furt něco povíдали. Ale já jsem je během toho představení pozoroval, ale to nebylo, že by je to nebavilo, oni si jenom prostě už během toho představení vyměňovali názory co si kdo o tom myslí. Jakoby to v sobě prostě nemohli udržet, takže bych to viděl spíš pozitivně. A v tom jeden chla-

peček, ten zakřiknutý, pod stolem, do ticha prohlásil: to byl přece sexuální podtext. Prostě intelektuál.

Tak jsme se raději začali protahovat. A u toho oni se začali najednou hádat, jestli ty jablíčka z vaší pohádky znamenají jako ráj a Adama a Evu. Víte co, oni jak pořád hledají ten příběh a vztahy, protože ve svém životě se jim ani jednoho ani druhého zoufale nedostává. Tak se rozdělili v podstatě půl napůl, jedna půlka tvrdila, že jsou čtyři, protože jsou čtyři živly a druhá tvrdila, že jsou červený, protože jak to dopadlo po těch volbách na krajích jakože komunisti.

Tak už jsme to raději ukončili a na úplný konec jsem se jich ptal, co by vám jako vzkázali. Tak vám to přečtu, tak jak to bylo. Děláte to dobře. Super, hustý. To chce ČUZ! Už se těším na další. Udělejte ještě něco, když už máte ty loutky. Já jsem proti trestu smrti. A ten chlapeček zakřiknutej se prostě držel svého a říkal – já mám ty sexuální podtexty tak nějak rád.

**Díky za pozornost a mějte se fajn.
Za rok na shledanou.**

Tiráž

Redakce Zpravodaje: píše a fotí Honza Švácha, foto též Milan Strotzer j. h. a Radek Pokorný j. h., pomáhá Ondřej Lechnýř, ostřížím korektorským zrakem nad nimi bdí Lída Strejcová, na papír zkušeně vkládá Pavla Zimmermannová. Toto 5. číslo vyšlo 9. listopadu 2008.